

Національна
школа суддів
України

**Кваліфікація злочину, передбаченого ст.
149 КК, та його відмежування від інших
злочинів.**

Національна
школа суддів
України

Стаття 149. Торгівля людьми

1. Торгівля людиною, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, з використанням **примусу, викрадення, обману, шантажу, матеріальної чи іншої залежності потерпілого, його уразливого стану або підкупу третьої особи, яка контролює потерпілого, для отримання згоди на його експлуатацію, -**
2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені щодо неповнолітнього або щодо кількох осіб, або повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням службового становища, або поєднані з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого чи його близьких, або з погрозою застосування такого насильства, -
3. Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, **вчинені щодо неповнолітнього його батьками, усиновителями, опікунами чи піклувальниками**, або вчинені щодо малолітнього, або організованою групою, або поєднані з насильством, небезпечним для життя або здоров'я потерпілого чи його близьких, або з погрозою застосування такого насильства, або якщо вони спричинили тяжкі наслідки, -

Національна
школа суддів
України

Стаття 149. Торгівля людьми

Примітка. 1. Під експлуатацією людини в цій статті слід розуміти всі форми сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, примусову працю або примусове надання послуг, рабство або звичаї, подібні до рабства, підневільний стан, залучення в боргову кабалу, вилучення органів, проведення дослідів над людиною без її згоди, усиновлення (удочеріння) з метою наживи, примусову вагітність або **примусове переривання вагітності, примусове одруження, примусове втягнення у зайняття жебрацтвом**, втягнення у злочинну діяльність, використання у збройних конфліктах тощо.

2. У статтях 149 та 303 цього Кодексу під уразливим станом особи слід розуміти зумовлений фізичними чи психічними властивостями або зовнішніми обставинами стан особи, який позбавляє або обмежує її здатність усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними, приймати за своєю волею самостійні рішення, чинити опір насильницьким чи іншим незаконним діям, збіг тяжких особистих, сімейних або інших обставин.

3. Відповідальність за вербування, переміщення, переховування, передачу або одержання малолітнього чи неповнолітнього за цією статтею настає незалежно від того, чи вчинені такі дії з використанням примусу, викрадення, обману, шантажу чи уразливого стану зазначених осіб або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, використання службового становища, або особою, від якої потерпілий був у матеріальній чи іншій залежності, або підкупу третьої особи, яка контролює потерпілого, для отримання її згоди на експлуатацію людини.

Національна
школа суддів
України

Національна
школа суддів
України

Першою формою злочину, передбаченого статтею 149 КК України, охоплюються дії з **купівлі-продажу людини**, що полягають у безповоротній передачі (отриманні) людини за грошову винагороду

+

???

Національна
школа суддів
України

Під вербуванням, слід розуміти вчинення дій, спрямованих на досягнення із людиною добровільної (наприклад, шляхом запрошування або умовляння) або вимушеної (наприклад, шляхом шантажу, погрози застосування насильства) домовленості на її подальшу експлуатацію або на переміщення, переховування, передачу іншій особі. Вербування є закінченим з моменту вчинення конкретних дій, спрямованих на досягнення домовленості із особою, яку вербують для експлуатації.

**Національна
школа суддів
України**

Під **переміщенням** людини слід розуміти дії, спрямовані на зміну місця її перебування.

Національна
школа суддів
України

Під **переховуванням** людини слід розуміти обмеження фізичних контактів людини з іншими особами, особливо із представниками правоохоронних органів, що може проявлятися як у наданні приміщення для перебування, так і у примусовому позбавленні волі. Закінченим злочином переховування є з моменту заволодіння особою і фактичного початку обмеження її волі.

Національна
школа суддів
України

Під передачею або одержанням
людини слід розуміти вчинення дій,
пов'язаних із переходом контролю над
людиною від однієї особи до іншої.

Національна
школа суддів
України

Обман, як спосіб вчинення злочину, полягає в “умисному введенні в оману іншої особи або підтримуванні вже наявної у неї оманливої уяви шляхом передачі інформації, що не відповідає дійсності або замовчування про різні факти, речі, явища і т. ін. з метою схилити цю особу до певної поведінки”.

Національна
школа суддів
України

Під шантажем слід розуміти психічне насильство, що полягає у погрозі розголосити відомості, які потерпілий чи його близькі бажають зберегти у таємниці.

Національна
школа суддів
України

Уразливий стан особи, відповідно до п. 2 примітки до ст. 149 КК України, – це такий її стан, зумовлений фізичними чи психічними властивостями або зовнішніми обставинами, який позбавляє чи обмежує її здатність усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними, приймати за своєю волею самостійні рішення, чинити опір насильницьким чи іншим незаконним діям, збіг тяжких особистих, сімейних чи інших обставин.

Національна
школа суддів
України

Під **експлуатацією** людини в цій статті слід розуміти всі форми сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, примусову працю або примусове надання послуг, рабство або звичаї, подібні до рабства, підневільний стан, залучення в боргову кабалу, вилучення органів, проведення дослідів над людиною без її згоди, усиновлення (удочеріння) з метою наживи, примусову вагітність або **примусове переривання вагітності, примусове одруження, примусове втягнення у зайняття жебрацтвом, втягнення у злочинну діяльність, використання у збройних конфліктах тощо.**

Національна
школа суддів
України

Сексуальна експлуатація - це використання особою іншої людини з метою отримання прибутку для задоволення сексуальних потреб третіх осіб.

Під використанням в порнобізнесі слід розуміти залучення особи (в якості актора, статиста, робочого тощо) до виготовлення з метою розповсюдження або збуту предметів, що є носіями графічної інформації, яка спрямована на збудження статевої пристрасті шляхом цинічного, безсоромного, грубо натуралістичного або протиприродного відображення статевого життя людей.

Національна
школа суддів
України

Примусова праця (примусове надання послуг) - усяка робота або служба, що вимагається від будь-якої особи під загрозою якогось покарання.

Національна
школа суддів
України

Рабство, згідно з Конвенцією про рабство (від 25 вересня 1926 р.) це стан чи становище людини, щодо якої здійснюються всі атрибути права власності або деякі з них.

Національна
школа суддів
України

Під залученням у боргову кабалу слід розуміти поставлення особи у становище, коли вона, ставши боржником, у забезпечення свого боргу надає особисту працю, але цінність виконуваної роботи не зараховується в погашення боргу або якщо тривалість цієї роботи не обмежена і характер її не визначений.

Додаткова конвенція ООН про скасування рабства, работоргівлі та інститутів і звичаїв подібних до рабства

Національна
школа суддів
України

Усиновлення (удочеріння) з метою наживи - оформлене спеціальним юридичним актом одержання на виховання в сім'ю неповнолітньої дитини на правах сина чи дочки, вчинене з метою отримання будь-якої матеріальної вигоди або уникнення певних витрат завдяки усиновленню (удочерінню).

Національна
школа суддів
України

Під *примусовою вагітністю* слід розуміти використання репродуктивних функцій організму жінки шляхом природного або штучного запліднення без її добровільної згоди та подальше примушування жінки до виношування дитини.

Національна
школа суддів
України

Вилучення органів - видалення з організму людини її складової частини, яка має певну будову і спеціальне призначення (орган зору, серце, легені, печінка, нирки, підшлункова залоза з 12-палою кишкою, селезінка тощо).

Національна
школа суддів
України

Під *проведенням дослідів над людиною без її згоди* слід розуміти вчинюваний без дозволу людини фізіологічний або психологічний вплив на її організм із застосуванням методів, що недопущені МОЗ України до загального застосування, тобто є експериментальними.

Національна
школа суддів
України

Втягнення в злочинну діяльність - це дії, пов'язані з безпосереднім психічним або фізичним впливом на особу, вчинені з метою викликати у неї рішучість взяти участь в одному чи кількох злочинах.

Використання у збройних конфліктах передбачає використання особи для виконання нею бойових завдань.

Національна
школа суддів
України

Кваліфікуючі ознаки:

- **СТОСОВНО НЕПОВНОЛІТНЬОГО**
- **ЩОДО НЕПОВНОЛІТНЬОГО ЙОГО БАТЬКАМИ, УСИНОВИТЕЛЯМИ, ОПІКУНАМИ ЧИ ПІКЛУВАЛЬНИКАМИ**
- **ЩОДО МАЛОЛІТНЬОГО**
- **ЩОДО КІЛЬКОХ ОСІБ**
- **ПОВТОРНІСТЬ**
- **СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ З ВИКОРИСТАННЯМ СЛУЖБОВОГО СТАНОВИЩА**
- **НАСИЛЬСТВО, ЯКЕ НЕ Є НЕБЕЗПЕЧНИМ ДЛЯ ЖИТТЯ ЧИ ЗДОРОВ'Я ПОТЕРПІЛОГО АБО ЙОГО БЛИЗЬКИХ**
- **НАСИЛЬСТВО, НЕБЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ ЧИ ЗДОРОВ'Я ПОТЕРПІЛОГО АБО ЙОГО БЛИЗЬКИХ**
- **ТЯЖКІ НАСЛІДКИ**

Національна
школа суддів
України

Злочини, пов'язані із торгівлею

ЛЮДЬМИ:

- статті 150, 150-1, 301-304, 142-144 КК України
- статті 152–156, 332, 357, 358 КК України
- ст. 190 КК України
- ст. 173 КК України
- ст. 169 КК України
- ст. 143 КК України